

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	4	2	9
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester

(1129)

PUBLIC ADMINISTRATION (In all Mediums)

Paper— Local Government (With Special Reference to Punjab)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— (1) Question No. 1 is compulsory carrying 2 marks each.
(2) Attempt **one** question from each Unit carrying 18 marks each.

1. Attempt any **nine** questions in **25-30** words each :

- (i) Define Local Government.
- (ii) Give two differences between Local Government and Local Self Government.
- (iii) Write two functions of Divisional Commissioner.
- (iv) Write four functions of Sarpanch.
- (v) Who is Presiding Officer of a Municipality ?
- (vi) Write four sources of income of a Panchayat Samiti.
- (vii) Write two challenges of Rural-Urban relationship.
- (viii) Write four functions of BDO.
- (ix) Write two functions of Municipal Commissioner.
- (x) What are two problems of Panchayati Raj Institutions ?
- (xi) Write two provisions of Lord Ripon's Resolution of 1882.
- (xii) Write two recommendations of Balwant Rai Mehta Committee.

UNIT—I

2. Discuss the meaning and significance of Local Government.
3. Discuss the functions and role of Deputy Commissioner.

UNIT—II

4. Discuss the provisions and impacts of 73rd Constitutional Amendment Act.
5. Give functions and role of Gram Sabha.

UNIT—III

6. Discuss the functions of Municipal Corporation.
7. What are the powers and functions of Mayor ?

UNIT—IV

8. Evaluate State Control over Local Bodies.
9. Write an essay on Provincialisation of Municipal Services.

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक हैं।

(2) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें। प्रत्येक प्रश्न के 18 अंक हैं।

1. कोई नौ प्रश्नों को 25-30 शब्दों में लिखें :
 - (i) स्थानीय सरकार को परिभाषित करें।
 - (ii) स्थानीय सरकार और स्थानीय स्व सरकार के बीच दो अंतर दें।
 - (iii) विभागीय आयुक्त के दो कार्य लिखिए।
 - (iv) सरपंच के चार कार्य लिखिए।
 - (v) नगरपालिका का पीठासीन अधिकारी कौन होता है ?
 - (vi) पंचायत समिति की आय के चार स्रोत लिखिए।
 - (vii) ग्रामीण-शहरी संबंधों की दो चुनौतियां लिखिए।

(viii) बी.डी.ओ. के चार कार्य लिखिए।

(ix) नगर आयुक्त के दो कार्य लिखिए।

(x) पंचायती राज संस्थाओं की दो समस्याएं क्या हैं ?

(xi) 1882 के लॉर्ड रिपन के संकल्प के दो प्रावधानों को लिखें।

(xii) बलवंत राय मेहता समिति की दो सिफारिशें लिखिए।

यूनिट—I

2. स्थानीय सरकार के अर्थ और महत्व पर चर्चा करें।

3. उपायुक्त के कार्यों और भूमिका पर चर्चा करें।

यूनिट—II

4. 73वें संवैधानिक संशोधन अधिनियम के प्रावधानों और प्रभावों पर चर्चा करें।

5. ग्राम सभा के कार्य और भूमिका बताएं।

यूनिट—III

6. नगर निगम के कार्यों पर चर्चा करें।

7. मेयर की शक्तियां और कार्य क्या हैं ?

यूनिट—IV

8. स्थानीय निकायों पर राज्य नियंत्रण का मूल्यांकन करें।

9. नगरपालिका सेवाओं के प्रांतीयकरण पर एक निबंध लिखें।

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

(2) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 18 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :

(i) ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।

(ii) ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੋ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।

- (iii) ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
- (iv) ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
- (v) ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰੀਜਾਈਡਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (vi) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸਰੋਤ ਲਿਖੋ।
- (vii) ਪੇਂਡੂ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਲਿਖੋ।
- (viii) ਬੀ.ਡੀ.ਓ. ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
- (ix) ਨਗਰ ਅਯੁਕਤ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਜ ਲਿਖੋ।
- (x) ਪੰਜਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
- (xi) ਲਾਰਡ ਰਿਪਨ ਦੇ 1882 ਦੇ ਮਤੇ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ।
- (xii) ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਮਹਿਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ-I

- 2. ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 3. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

- 4. 73ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 5. ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

- 6. ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- 7. ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕੀ ਹਨ ?

ਯੂਨਿਟ-IV

- 8. ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
- 9. ਨਗਰ-ਪਾਲਿਕਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਬਾਈਕਰਨ ਉੱਤੇ ਇਕ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ।